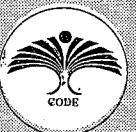

Jekabaara

Boko 144 nan - songo d. 21
1997 SAN -OKUTOBURUKALO

Cikela ceman n'a musoman kunnafoniseben

a ba bɔ kalo o kalo

Jamana baarada la BP: 2043 Bamako (Mali)

1997 SAN CIWARA ÐANAW KERA CMDT KUNNAWOLOFEN YE

KALO LADILIKAN

Nin kalo fita in (okutoburukalo ni nowanburukalo) ye kalobaw ye cikelaw bolo. Kuma te kooricikelaw ma. Sanni-feere ni balikukalan bolodali kalow don. Ka koori juman sanni-feere ke ka wasa o la ani ka balikukalan boloda nafasoro siratege la. Okama an ka kan ka wuli k'an jo baara ninnu fe walasa an ka bɔnogola be sabati.

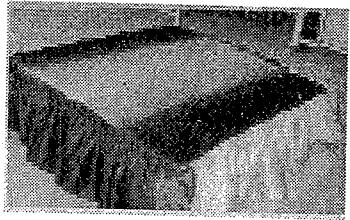
Dawudi Mace Dawo, CMDT ciŋebolofara kuntigi dankan Bamaco

JAMANAKUNTIGI ALFA UMARU KONARE KA WALEW KA KAN KA NOGOYA DON JAMANA KONOFITINIW LA

Ne 3

D
A
A
M
U
M
A

Fofi
baarada
ka
matelaw
(payasi)

Aw ka lafiya n'aw ka daamu, an'aw ka dudenw ni dugudenw ka
ka keneya sabatili koson, a'ye matela Fofi ke aw dalan ye.
Sogoniko, BP 2173 - Telefoni: 22.87.87 Bamako (Mali)

L
A
F
I
Y
A
L
E
N

M
A
G
A
M
A
N

Aw ka lafiya n'aw ka daamu, an'aw ka dudenw ni dugudenw ka keneya sabatili koson, a'ye matela Fofi ke aw dalan ye.

"Kalan be mogɔ son hakili la, nka kunnafoni be mogɔ bo kunpan na". Yoro Ulen Sidibe

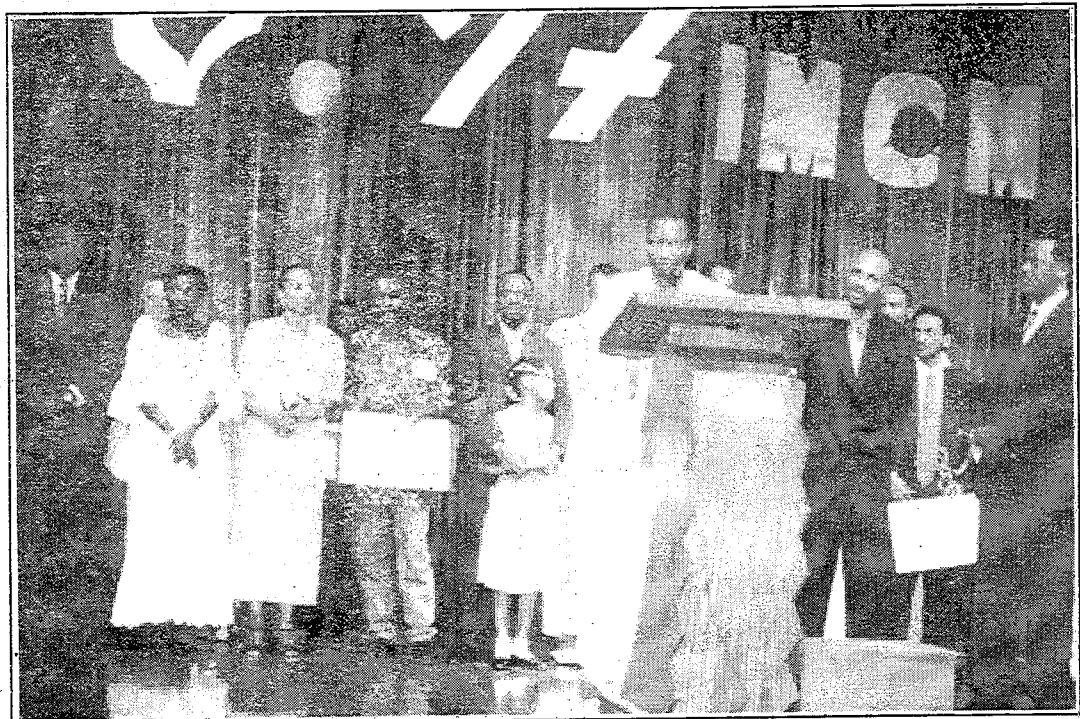
Ciwara fugula donna CMDT kunna

"IMCM", n'o ye jekulu faamuyalen ye, min cogolen be an fe Mali kono yan, n'a jesinnen don baarakedaw kolosili, u ladamuli ani u ladili ma, walasa k'u ka soroda yiriwa o y'a ka jerejekuluba ke sibiridon, setanburukalotile 13, san 1997 la, Kongre togolaso la Bamako. O don, an ka farafinna lada do sementiyara, ka d'a kan ciwara caman, n'o ye jala ye o dira kenyereye baarakelaw ani jamana baarakeyorow ma minnu cesirilen don faso ka sannayelen fe. A b'i ko lawale la cikemasawtun be sugandi cogo min ka jala d'u ma, k'u ke ciwara ye.

O don su, dolo kelen yelenkura ka teme tow bee kan. o ye dolo jumen ye ?

CMDT nemaa ba Dirisa Keyita ni ciwara jana

CMDT ka ciwara jana takene

Oye CMDT an ka Mali koorisene ani a yiriwali baarada) CMDT ye ciwara naani soru ka jesin a ka baarakebolow ma

folo : CMDT ye Ciwara soru a ka koori feereli hukumu kono jamana ko kan, bawo a be ke sababu ye ka nafolo caman don jamana kono

filanan : CMDT ye Ciwara soru cikelaw ka nafa soru siratige kan, bawo miliyari 70 hake tilala koori cikemarayorow la ninan.

Sabanan : CMDT ye ciwara soru ka d'a ka jogondemebaara siratige kan, bawo CMDT be segesegeli ani kiimeli baaradaw sara, walasa u k'a deme ka nafolo dondaw n'a bodaw faamu kosebe.

naaninan : CMDT ye ciwaraw ka ciwara soru ka d'a kan, ninan Ala barika la, ale de ye baarakedaw bee dan, ka jesin a ka baaraw

waleyacogo ma.

O hukumu kono, "IMCM" nemogoba, n'o ye Seki Umaru Hayidara ye, a ye seben ci CMDT ma k'a ka nisondiya jira ; a ye foli lase CMDT ma, ani k'a nini ko CMDT ka ke taamasen ye baarakeda tow bolo.

Bonyamasegin na CMDT nemogoba, n'o ye Dirisa Keyita ye, a y'a jira ko ciwara ninnu bonye be di cikelaw, CMDT baarakelaw, ani fasodenw bee ma. A k'u bee ka cesiri be nin na. A ye dugawu ke ka jesin senekefenw neli ma. A y'a nini, Ala ka ciwara caman nogoya baarakeda tow ye, walasa jamana ka se ka yiriwa kosebe.

**Mahamadu Iariye Sise
Kalanfa CMDT
nemogoso la Bamako**

Politikiko taabolo

Fansitōnw ka nēmaa tan minnu tun minēna k'u bila kaso la, k'o sababu ke lakana tigilamogōdōka nikarabafaatuli y'u ka nōgonyēkēnē kan.

Olu bēe labilara ka bo kaso la yēremahōrōnya kōlōsilen kadara kōnō. O ye hērekoba ye, n'a y'a sōrō o wale in be ke sababu ye ka nōgōya don politigimogōw ce gelyakow la an ka jamana kōnō. Bi, i n'a fo Benba Dewu Sako delila k'afōcogomin najekabaara kelen in kōnō, malidenw sēbenankow ka ca

Ka se jekabaara kalanbagaw ma

Ni Ala sōnna aw bēna an karamogō n'an kōkeñogōn Burama Bagayoko kan mēn an ye kōri nafaw kan, bamananya

niladasirawdakunna, jekabaara boko nata kōnō. Aw bēe b'a don ko Burama Bagayoko ye bamanya tigilamogōw ka fitinēyeelen ye Bamako bi. O kanma, an k'an laben ka boko nata makōnōn.

Jekabaara sēben nēkulū

Ala ka hine nōbinē na

Nōbinē Sesawo ye jōn de ye?

A wolora san 1957 la, Conjere, kujana kubeda kōnō. A ye lakolikalan ke zebala, san 1968 waatiw la. Nōbinē ye balikukalan ke ka sanga sōrō. A ye san 17 ke Conjere "AV" sēbenēnaboli la. Gantara Zayeri sikōwu peresidan tun don kabini san 1992.

A sen yera Mali sēnekēlaw ka tōnba, sikōwu tutigebagaw la 1992 san.

Mali sēnekēlaw ka lasigiden tun don kōlōsili kanma, karangana ani kucala kōrrikolobō izini na,

pōnbasikili la. A haminanko tun ye jamana ka nētaga de yesēnē yiriwali siratēge la. A faatura san 1997, utikalo tile 13, kucala dōgōtōrōso la. A taar'i da ka muso kelen ani den camanto a kō. Saya bē budun, a bē kolo dun nk'a te tōgo dun de. Alaka lahara fisaya a ma ni yan ye. An ka dugawu bē fure ye gantara Zayeri biro tōgo la.

Ka bo aw balimake Burama kōnē yōrō Sukceō fōlō AV sekereteri Zebala Sekiteri

SAN 1997 ani 1998 Soro yiriwali baaraw bolodali CMDT Mara kono

Jebila

Nin kunnafonisében in labenna ka jésin an baarakéjogon sénékelawma, waala u ka fœrew ta ka jésin san soro yiriwali baara bolodali ma.

San o san, CMDT kelen ko ka san temen baaraw kiimeli ke baganmara, sene, nafolo sorosirawani hadamadenya siratigew kan, a be san nata baara ketaw boloda a ka cikemaraw kono. O baara be boloda ka kene ni Mali jamana ka soro yiriwali baara dantigelenw ye, jamana nemogow fe.

Soro yiriwali baara bolodali be ke siratige saba kan.

Siratige folo : o jésinnen be dugu kunnafoni, jinini ma. O hukumu kono sigida cogoyaw, hadamadenya temensiraw, dugu nafolokw ani sene kécogo be jini k'olu sidon.

O siratige la, CMDT ka lasigidew (n'oluye ZAER, CDR, ani SB ye olubé sénékelaw laje nögonyebaw la, k'u haminankow sében, ani ka gelyaw ségesége soro yiriwalikan. Dugumogow bëe kelen kelen joyoro ka bon kosebe o nögonyew senfe : cew, musow, cekorobaw ani kamalenw bëe ka kan ka ke yen.

Dugu kunnafoni jinini be se ka ke tile 3 walima tile 4 kono. A ka kan kalanden jolenw ka soro dugu kono minnu be baara jédon kosebe. Kunnafonisébenwaka kankasorodugu kono, minnu be se ka baara ketaw nögoja.

Siratige folo in be ke sababu ye ka : dugu kungodaw tijecogo don, ka hadamadenya temensiraw don ani gelya minnu b'a la, ka sénékelaw ka dönniya don sene siratige kan, ani ka dugu.

Nafoloko sorosira kumbabaw don.

Cikéda layiriwabaarabolo (DTDR) joyoro ka bon CMDT ka baaraw lawaleyali la

Siratige Filanan : Dugu kunnafoniw be kafo, k'u ségesége ani ka jefoliw ke Zériw, zayeriw ani cikékafo kono. Nin siratige in baara be ke cikékafo jemogow n'a ka baarakéjogonw fe. A be ke sababu ye ka faranfasi don baara kécogow la zériw ni zayeriw ni nögón ce. A be ke sababu ye fana ka fœrew dantige gelyaw ni baaraw ka jetaa kanma.

Siratige sabanan : kunnafoni sörolenw bëe be fara nögón kan k'o lase cikemara nemogow ma, minnuka baara jésinnen be soro yiriwali ma. Cikemara nemogow b'o kunnafoniw ni baara keta sébenw laben k'o lase CMDT nemogoso la Bamako. CMDT nemogoso be baaraketaw kunnafoniw fesefese k'a laje n'a ni jamana ka soro yiriwali hakikaw be tali ke nögón na.

Sébenw fesefeselen ko, CMDT nemogoso b'u lasegin cikékafo kono, walasa olu ka san baara keta dantigelenw kunnafonilase sénékelaw

bëe ma. Cikéla kolidenw bëe o kunnafoni lasetaw fo ka jeya, baara min ka kan ka ke min jé, u b'o pereperelatige, ka kene ni san gelyaw kumbencogo ye.

Gelya minnubé CMDT maraw kono
nin san damadow la, olu file

Nin san damadow kono gelyaya saba de be ye ka caya CMDT maraw kono :

A folo, kungodaw nafasorosiraw tijena (jiriw, binw kungosogow ani dugukolo numan dögoyal)

Filan, benbaliyaw cayara duguyiriwatow kono.

Sabanan, Cikéda kono sörów dögoyara.

CMDT baarakelaw hakilila, furu caman be se ka soro gelya ninnu na, ka kene n'u cogoyaw ye.

- **A Folo :** Dugukolonon kumbenbaaraw be ka ke, walasa ka dugukolo soro basigi, sénéfenw soro ka caya.

Baaraw be se ka ke walasa ka do

fara kungoda nafasorosiraw kan

A Filanan : Dugukolo senecogo numan, Nogodon ani senefenw ladoncogo numan.

A sabanan : hakilinan numanw tali duguyiriwatōn nemogow fe, dugu ka jetaa kanma. Sariyaw sigili n'u matarafali duguyiriwatōn w kono.

A. Naaninan : Balikukalan sinsinni duguw kono, ani ka musow sendon kalan na.

Welekan :

An b'a nini senekelaw b'ee kelen-kelen fe, fen o fen haminan ye soro

yiriwali ye, u ka cikelakolidenw ka ladilikanw lamen, walasa ka ben ni hadamadenya sinsin, sorow ka caya, duguw ka diya, ani cikedugukolow kana tine sene fe.

Siratige saba minnu kofora, an b'a nini senekela b'ee fe, u k'u hakililaw fo cikelakolidenw ye kunnafoniw ninitumaw la. cikelakolidenw be kolosili minnu ke, ani dugu baarakejekulu mogow be ladilikan minnu di dugumogow ma, olu nafa ka bon kosebe. Ni dugu min ka cikekunnafoniw be lase cikelakolidenw

ma a waati la, ni sekereteri b'u ka baaraw ke ka ne ka sebenw lafa a cogo numan na, ka san nata baara bolodenw pereperelatig, o dugu ye misali numan ye min be seka jira dugu tow la. O de koson an b'a nini dugu b'ee ka jija ka ke misali numan ye.

Soro yiriwali siratigekan cikedugu la.

Bayelabagaw
Siyaka Jara ani
Daniyeli Kulibali ka bo
CMDT nemogoso la kucala
Kucala Marisikalo tile 6, san
1997.

KOORIKURU JATESEBEN

Koorkuru jate kecogo

Boloturu

Boloturu ye koorkuru jate nebilabaara ye, min ka kan ka ke koorkuru jate ne ni tile 10 nogon ye

Boloturu kecogo

N'i sera foro da la, i be geres seleke la min ka surun i la.

I be bolofoloturu yen. I be metere 15 juru foni ka damine o bolol la ka dannisiraw balamini. Juru mana dan yoro min na, i be bolol 2 nan turu yen.

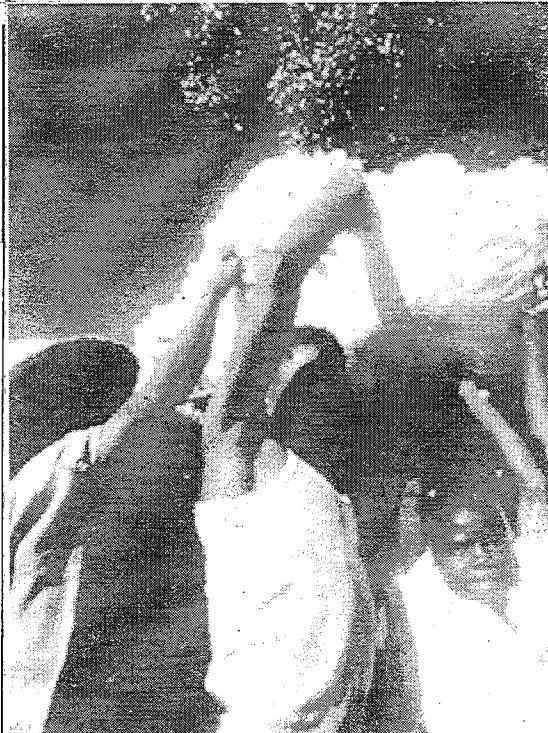
O k, i be metere 15 juru foni foro kono dannisira kuntilenna fe, ka bolol 3 nan turu juru danyoro la.

I be metere 10jurufonika dannisiraw balamini, nin ka bolol 4 nan turu. Dannisira hake min be metere 10 kono i b'o jate, k'o hake seben dannisira jateko folo so kono.

Ni tilara o la, i be juru foni dannisira laban jojan fe. Metere 10 juru mana dan yoromina, i be bolol 5 nan turu yen, k'o furance koorisunw jate k'o seben koorisun jateko 1° so kono.

I be jatelikeyoro filanan nini. Metere 15 juru be foni k'a damine bolol laban na k'a dannisiraw balamini. Bolol 6 nan be turu juru danyoro la. O k, i be juru foni dannisiraw kuntilenna fe ka bolol 7 nan turu metere 15 juru danyoro la.

I be soro ka metere 10 juru foni ka

dannisiraw balamini, k'a damine bolol 7 nan na, i be bolol 8 nan turu juru danyoro la, k'o furance dannisiraw jate k'o hake seben dannisira jateko 2 nan so kono

Okibe metere 10jurufoni dannisira laban jojan fe, nin ka bolol 9 nan turu o danna. I b'o furance koorisunw jate k'o hake seben koorisun jateko 2 nan so kono

Kolosiliw

Ni metere 15 ma soro foro min kono,

i be segin i no kan foro o kono k'a dafa

Ni foro danna metere 10 ma, i be segin i no kan k'a to 5 suma foro kono.

Baara kinfolo n'o ye boloturu, siraw danni, ani koorisunw jateli ye, o be ke k'a ta setanburukalo tile 20 na ka taa a bila a tile 30 la

Koorkuruw jateli

Koorkuruw jateli ye baara kinfilan ye. A be damine Okutoburukalo tile folo la k'a laban a tile 6 la.

Koorisira minnu sumana metere 10 kono, k'o koorisunw jate, o koorisun kelenw ka koorkuruw fana be jate.

Koorkuru numanw be jate u danna, k'o hake seben koorkuru numanw ka jateso kono

Ntumuwe ye koorkuru minnu tinen olu be jate u dan na k'o hake seben koorkuru tinenenw ka jateso kono.

Kolosiliw

Metere tan folo min sumana, o ka jaabiw be seben jateko folo so kono koorkuru jateseben kan.

Metere tan filanan ka jaabiw be seben jateko filanan ka so kono

Koorkuru jateseben kan

Koorkuru numan ye mun ye ?

Oye koorkuru dafalen ye, ntumuda te min na, n'a boyo be bolokonin kunba

ba

Koɔrikuru tinenen ye mun ye ?

O ye koɔrikuru ye ntumuda be min na. Hali n'a koɔrikuru ka bon, a be jate tinenenw fe.

N'i be koɔrikuru tinenen jate, i b'a yeləma k'a laje kosebe koɔrikuru binnennw te jate

Jateli kētō, i kana ntumudamaw tige, Jateli kētō n'i ye ntumudama ye, i be koɔrifurabulu dō tige ka minē i bolo. N'i tilara ntumudamaw jateli la, i be koɔrifurabulu tigelenw dan, walasa ka ntumudamaw hake dōn.

Ladilikan.

A nininen be dugu sebenjenabolaw

ni jekuluw fe, u ka nin baara in ke ka ne, bawo nafaba de b'a la

Baara in keko numan be ke sababu ye ka duguka koɔrisorota hake jatemine k'o dōn. A be ke sababu ye fana ka sannifeere nōgoya, koɔri tali, n'a warisarali la, koɔrisene baarada bolo.

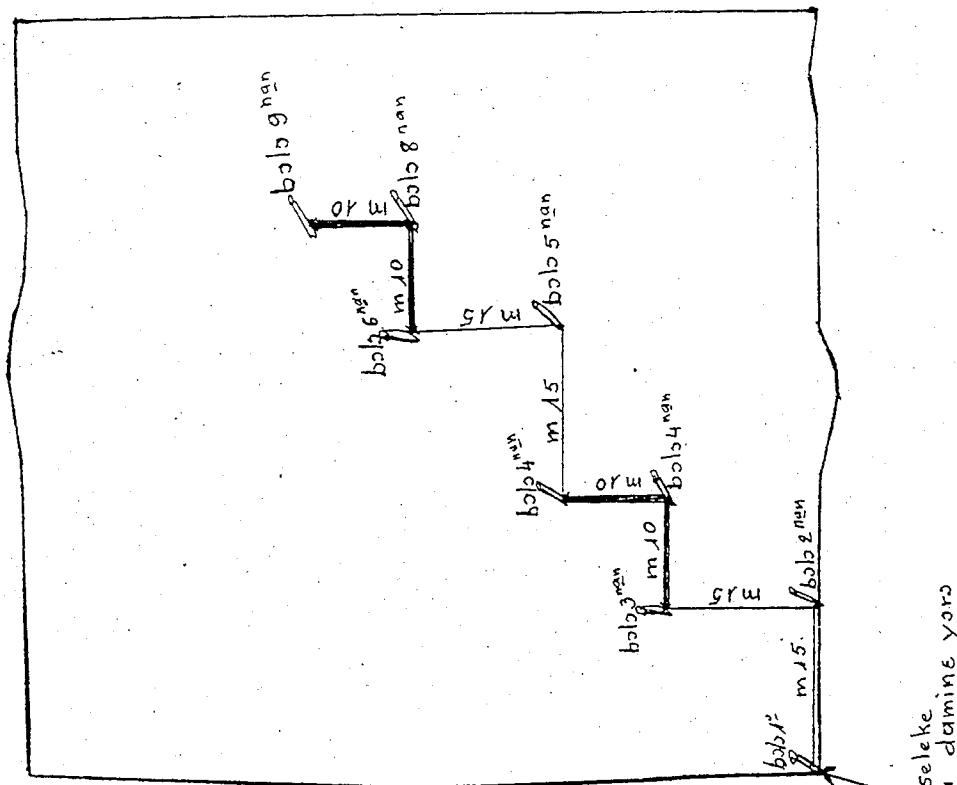
KOɔRIKURU JATE SEBEN A

senekesan 19...../19.....

seben nimoro 1 - 2 - 3 - 4 - 5 (i be nimoro talen koɔri)

1. Sekiteri..... Zayeri /Zedəri..... dugu .....

dugu	seneketaw togo n'u jamu	cakayec	dannistra hake min be m 10 kōno		koɔri sun halke min be m 10 kōno		koɔrikuru numan hakemin be m 10 kōno		koɔrikuru tinenen hakemin be m 10 kōno	
			jateko 1°	jateko 2 nan	jateko 1°	jateko 2 nam	jateko 1°	jateko 2 nan	jateko 1°	jateko 2 nan
		1								
		2								
		3								
		4								
		5								
numur 1 °										
numur 2 nan										

KOɔRIKURU JATE KE COGO**Ka se Jekabaara
kalanbagaw ma**

Aw bëna jemukan soro boko nata kōno, cikədamusow ka ɔkutəburukalo tile 15 nōgōnlajere kan, min kera Moti. O boko kelen kōnfana, ni Ala sonna, aw bëna kunnafoni soro dunkafa nōgonye kan fana, min kera ɔkutəburukalo tile 16, Moti.

U ko...

Fanga ju ye bonbonsi ye, n k'a kannajuru be turukala de bolo. Musow mana min fo cebakorow yesokonosufé, ub'olu dewaleya sariyasira kan cebulon kono, dugu mana je.

Mahame Keyita
Senekelaw ka soba sekereteri,
Bamako

Kalo jera cogo o cogo, dibimayoroni be sorobolon kono. Ko bee n'a nafa don cogo min, ko bee n'a fijen fana don o cogo kelen na.

Nkotigilamogow ka Banba
Bamako Karitiye Mali

An ka noggon kanu, ka munu noggonye, ka noggon makoto. Here werete dijenatige la o ko. Barisa kaburu kono tolili de be adamaden bee ka dijenatige labanyoro la, munna an tan ka dijebalo waati kunkurunni ke benjogonya here la?

Burake Sidibe
Yoro Ulen Sidibe denke folo
Ngongosifolon tutigebaga (Kita)

U ko ko saya be bu dun ko nk'a te togo dun. O ye mun kuma lankolon ye. Mogo kera cogo o cogo, yali do ka kuma tena bo i kan don janya o janya wa ? O ro, jen de ko ko adamaden togoant be ?

Kamite Bilali
Masa Kankumusa kanimeke
1402 fo 1467 sanw

Kara te mogo si la ka ko labanto kuntigya tabaga bo.

Jeli Bakari Danbele
Ka bo Densu (San)

Forow segesegeli

Sene kunnafoniw sorocogo fila de be CMDT kono, n'olu ye :

sene makonfem senni

- forow segesegeli

foro segesegeli in b'an deme ka cikeda konona baara waleyalenw bee don, i n'a fo :

- forokenew hake

- tari kelen soru hake

- soru mume hake, ani baaraw bererekjenen waleyaw (ni nafaba be soru olu matrafali la).

Walasa segesegeli ka se ka ke, nebilabaara do be ke a sinsinnan ye.

1°) kooriforow segesegeli sinsinnan.

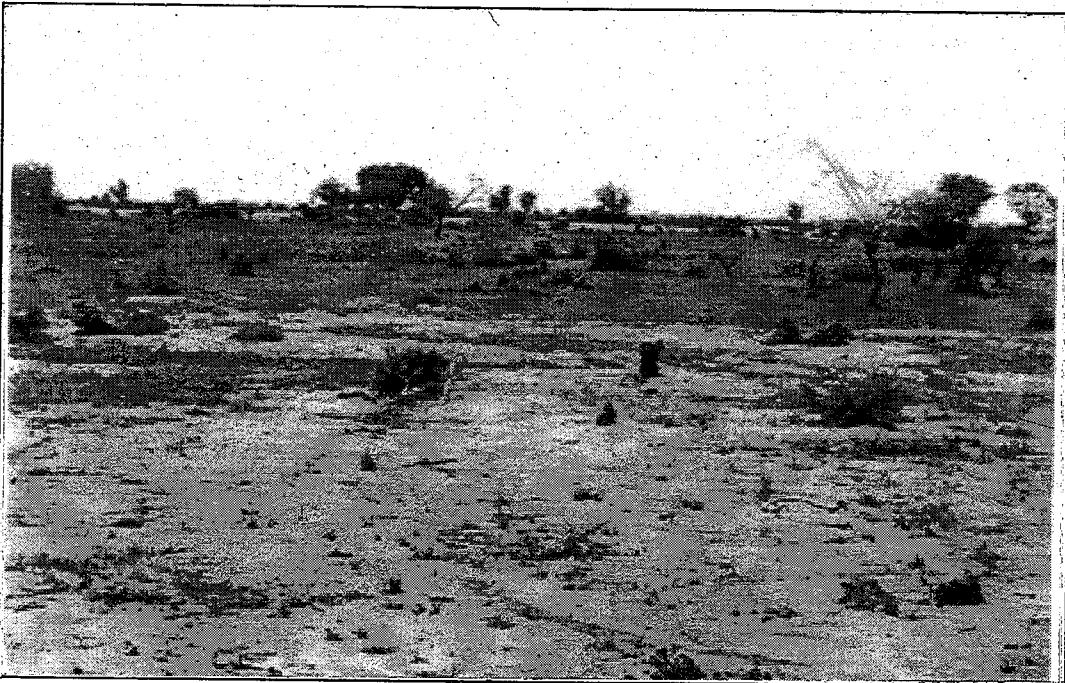
koori cikedaw bee lajelen de ye kooriforow segesegeli sinsinnan ye. O la, kooriforotigw bee foggow ka kan ka soru lakoliden walima zayerikuntigi ka cikedaw kunnafonisbenba kono.

Segesegeli, sinsinnan ka kan ka ke ka kon zuluyekalo tile 31 ne forokenew bee senni kofe. Duguyiriwatow senni abolaw ani duguyiriwatow baarakejekuluw de b'o senni ke ni zayerikuntigi ka deme ye. Dugu minnu ma ke duguyiriwatow ye folo,

lakolidenwani zikerikuntigw b'o senni ke. Danniw bannen ko, a jinin be cikedakuntigw bee fe u k'u ka kene dannenw kunnafoni jenjew lase duguyiriwatow senni abolaw walima CMDT lasigidenw ma. Segesegelijekuluw ka kan ka sigi duguyiriwatow bee la forokene dannen kofolenw segesegeli kama. O segesegeli in kun ye ka forokene kofobaliw senni ani ka kene senebaliw tige ka bo kene mure na. Nin segesegeliw bee ka kan ka ke ka kon Zuluyekalo tile 31 ne. Cikedaw kunnafoniw senni ba la falen ka kan ka lase zikerikuntigi, zedrikuntigi walima zayerikuntigi ma, walasa olu ka se ka cikedaw sugandili ke ani k'o togo lase lakolidenw walima duguyiriwatow baarakejekuluw ma forow segesegeli kama.

lakolidenw ani zedrikuntigi be cikeda 20 ta cikeda kembe o kembe na k'olu segesegel. Zayerikuntigi be cikeda 30 ta cikeda kembe o kembe na k'olu segesegel ka bo cikeda mune na.

lakoliden minnu ka cikeda b'a ta

Foro wagabokonuman bena ni foronuman soroli ye

30 la k'a bila 150 la, cikeda 30 be segesegé olu ka maraw kono. Minnu ka maraw cikedaw te 30 bo, o cikedaw be segesegé ka bo cikedaw mumé na.

Segesegeli sugandili kecogo

- ka nimoro sigi cikedaw be la (k'a ta folo la, fo laban na).

- ka cikedaw be ka kooriforow hake n'u kenew hake don.

- ka jateminé ke cikeda 20 kan, minnu be segesegé lakoliden fe, ani ka jateminé ke cikeda 30 kan minnu be sebegese zayerikuntigi fe (walasa ka se ka sinsinnan soro min b'a to baara waleya konuman ka sabati)

- koori cikedaw mumé be tila sugandilen na (n'o ye sainsinnan ye) walasa ka se ka jateminé jönjön ke.

- Cikeda folo sugandili be ke kunfe

(k'a ta 1° la fo ka se sainsinnan ma) o la, tuma be sugandilen be fora nimoro hake talen kan fo ka ta hake jininen tataw soro. Cikeda talenw forow be segesegé

2°) Senefen werew segesegeli sainsinnan.

- Cikeda minnu be senefen werew sené ni soro jateminé keneninw be sigi o forow kono, o cikedaw tigiw togow be seben.

- Nin cikedaw sugandili be ke cikedaw kunnafoni sebenba kono.

Sugandili cogoya ye fila ye.

- Cikeda be sugandi folo.

- ka soro ka cikeda sugandilen ka forow sugandi, jateminé keneninw bena sigi minnu kono.

Cikedaw sugandili be ke ka ben utikalo laban ma. Sugandili ka kan ka

ke, cikeda sugandilenw be ka kan ka don, ani k'u tali kunnafoni lase u ma.

CMDT kafow be kono, cikeda 30 be ta senefen kelen-kelen be la. Ni kafo min kono na cikedaw senefen ye tari 30 ye walima a ma tari 30 bo, jateminé keneninw be sigi o forow be kono.

Ni kafo min kono na cikedaw senefen te tari 30 bo, cikeda sugandilenw be ta i n'a fo sugandilicogo folo b'a jira cogo min na.

Ni cikeda sugandilen kono na forow ka ca, ka soro senefen kelen de b'o forow be kono, sugandili be ke forow ni nogon ce segesegeli kama

Sebenlabenbaga: Daramani Fonba kucala CMDT kalan bolofara kuntigi

Sebenbayelémabaga: Nguro Musa were : sugunba santiri kuntigi.

KA SE DUGUW MA

Bolokfemogoya dansigikalo

Kabi san fila sisan, okutoburukalo sugandira an ka jamana kono k'a ke demendondjognoma kalo ye. Ka bolokfemogoya kele ka bo jamanadenw ni nogon ce, ka maakorobaw ninyoraji sigi. Ninan, okutoburukalo gintanw be senna k'a t'a tile 1 la fo ka s'a tile 28 ma. O waati kono, ko be bolodara walasa ka nogonkanu ani nogonmakoto kanu n'a dusu don jamanadenw ni nogon ce. Sigikafobaw b'o la, nogonkunma nogonyabaw b'o la ; jekawalew ni demendondjognoma sira werew fana b'o la.

Nin wale bolodalalenw nafa ka bon haali. Nka baaraba were be yen, min ka kan ka ye ubee ne. Awa, be kelen kelen de ka kan fana k'o lajini. O te doweré ye hakilikuratigiya ko hinengonna ani nogonmakarimine kadara kono. Don o don, an be lajelen new be tile ani ka si ka da desebagato cemanw n'a musomanw kan ; a maakorobaw n'a denmisew kan, yali olu yeli te dimi don an na an dusukun

kono ? Yatimewni cogontanw kelen be k'an lamini an ka sigidanw kono fan be ; cesa musow ni maa lojuraw kelen b'an signjognwy dijne fan be. Cogodian be se ka naga an ka dumuni dumanw kunna an'an ka ariana - misalidisobaw kono, k'a to an hakili la k'anmognognon dornwb'an lamini suruna, minnu t'a don u be don latige cogo min na ?

Cogodi juma o juma walima kari o kari, an b'an yere bila an ka masiribaw kono ka misiriwni legilisiwanialabatoso werew sira miné, ka soro an temento b'an balima dow ye, f'an b'an nenkunu tigeula u ka maasiba kono. An dun be taa Ala jumen de bato la o ye ? Nabila Isa ni Mohamedi ani jitumu Bala koni ka Ala ko t'o ye de. Olu ka Ala taamaseere te doweré ye hine k'o de. "Ningelentigi te Ala donbaga ye". O ye jitumu Bala kanye. "Iadamaden nogon kanu, i ka soro k'i sago ke dijenatige la". O fana ye Ogusiten senu kan ye. "Aw mogó minnu b'a fe ka Ala lasoro, a y'a don ko Ala lasoro sira be temen aw

ka nogonkanu de fe". Ofana ye sedina Umaru kan ye. Mali dun ye diine jamana de ye. Cogodi silamediine dungejama hake miliyon wooro ni k'o be jamana min kono, ni kerecendiine dungejama hake ba kemé fila nogon be yen, k'a to caman ke jitumu-Baladiine jama ye, cogodi hinbaliya nogon na ani makaribaliya nogon na, o be se ka k'o jamanadenw ka taabolo ye ? Yali an be nkalon de la wa walima an m'an ka diine faamu de ? nininkali gelen.

Tumani yalam Sidibe

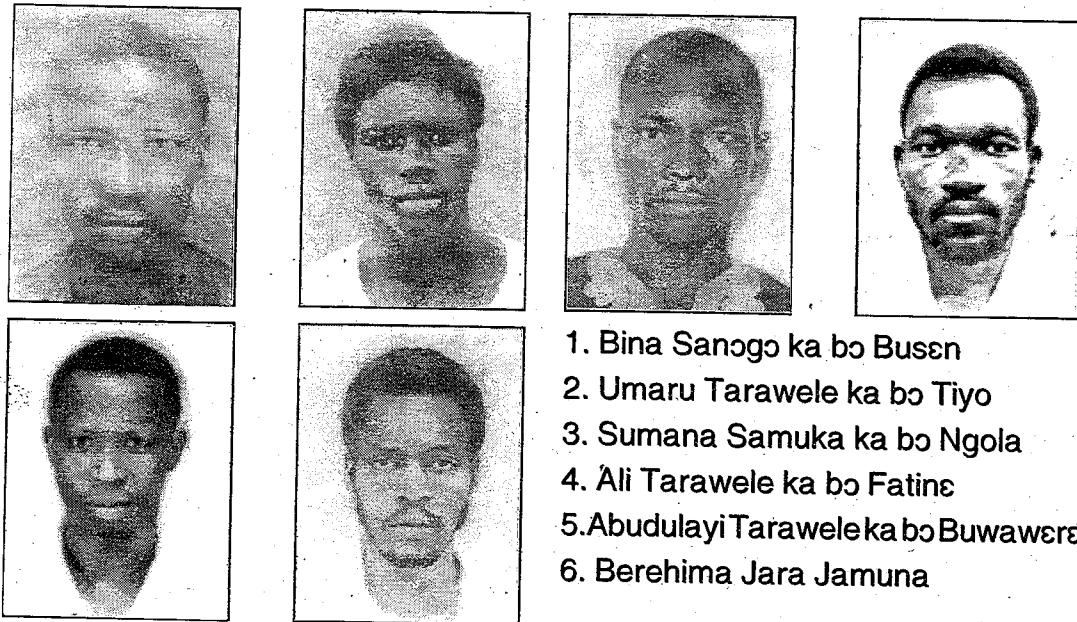
Manumako yeli te dusukun min tooro, o dusukun o yere ye manumakofen ye

Arahulu FOLERO
(Bagitow ladonbaga)

Jekabaara jensenjekulu

Jensenbaga minnu bë Segu mara kono

- Marakala: Yaya Danbele
- Tiyo: Umaru Tarawele
- Busen: Bina Sanogo
- Fatinebamana: Ali Tarawele
- Fatine Marakala: Solomani Danbele
- Kacena: Asani Tangara
- Zezana: Seyidu Tarawele
- Kondogola: Modibo Tarawele
- Fanbugu: Madu Tarawele
- Yola: Suman Samuka
- Jamuna: Berema Jara
- Buwa-were: Abudulayi Tarawele

1. Bina Sanogo ka bo Busen
2. Umaru Tarawele ka bo Tiyo
3. Suman Samuka ka bo Ngola
4. Ali Tarawele ka bo Fatine
5. Abudulayi Tarawele ka bo Buwawere
6. Berema Jara Jamuna

Poyi : Sene horonyali

- An ka cikeforow kera an ta ye
- An ka dugulolow kera an ta ye
- duguw bonyana - Jisigiyorow gerena, laadaw tununa-fenkorow banna, danbew dögoyara- hiine banan
- sene hamina, hun!
- senekeyoro kongora
- N Badenw, cesirituma sera tungun
- An ka wuli k'an jo su,
- An ka wuli k'an jo tile
- Ka dugukolo monebo
- Ka Neleni su monebo
- Ka ciwaraw ladege
- Ka dugukolo Baraforo, k'a filenforo
- K'a fereketebo, K'a yeri
- N Badenw, tonw sigira an ka dugu kono
- An ko A.W
- An ko gurupumanw
- N Badenw, An k'a laje sa ka sene horonya

Yaya Danbele ka bo Marakala
BP 44 - Segu

Kondogola benjogonya

Kondogola dugu be zezena mara kono, ani siraba (guduron) ce ye kilometere naani ye. Mogo 1555 de be yen : muso 807 be dugu in kono. Baarakabaga ye 604 ye. Ce 748 be dugu in kono. Baarakabaga ye 515 ye. Kondogola donna duguyiriwaton na (FIDA) san 1985 Awirilikalo la. U ye baara caman nedon: kalan-Sannifeere Butigikone; bololabaaraw, nako-baaraw, semara ni bagammisemarani anbusi (misilatulo). O baaraw kelen ka nesoro, uye deme nini duguyiriwaton nemogow fe, a ka bankiso (warimaras) do jo u ka dugu kono. O baarakalan kera ka nemogoo kononton sigi. So injora. Adayelenna zuwenkalo tile 25, san 1995.

Zezana ni Segumara nemogow bees nena.

Nin kono in kera Koba ye kondogolakaw bolo

Bamanan ko : warabatulomine, ni ninenyereko te ben. Bees k'i jjija.

Wariso nemogow file nin ye :
Peresidan: Madou Bagayogo
warimaralaw Sitafa Dawo, karimu

Kone

wari segesegelikew: Adama Keyita, Modibo Tarawele

nemogoo taw: Usumani Tarawele, Nuhun Dunbiya

nine ma ke musow ko: Alimata Koyita, Tarawele

Yaya Danbele ka bo Marakala
BP 44 - Segu

**Kalan ka di
A be a kebaga nafa, k'a
sigidnjogonw nafa fo ka
se à fuu-fa-fuuw ma.
O kɔson, bëe ka kan
ka kalan barisa kalan
dɔrɔn de njogon te.**

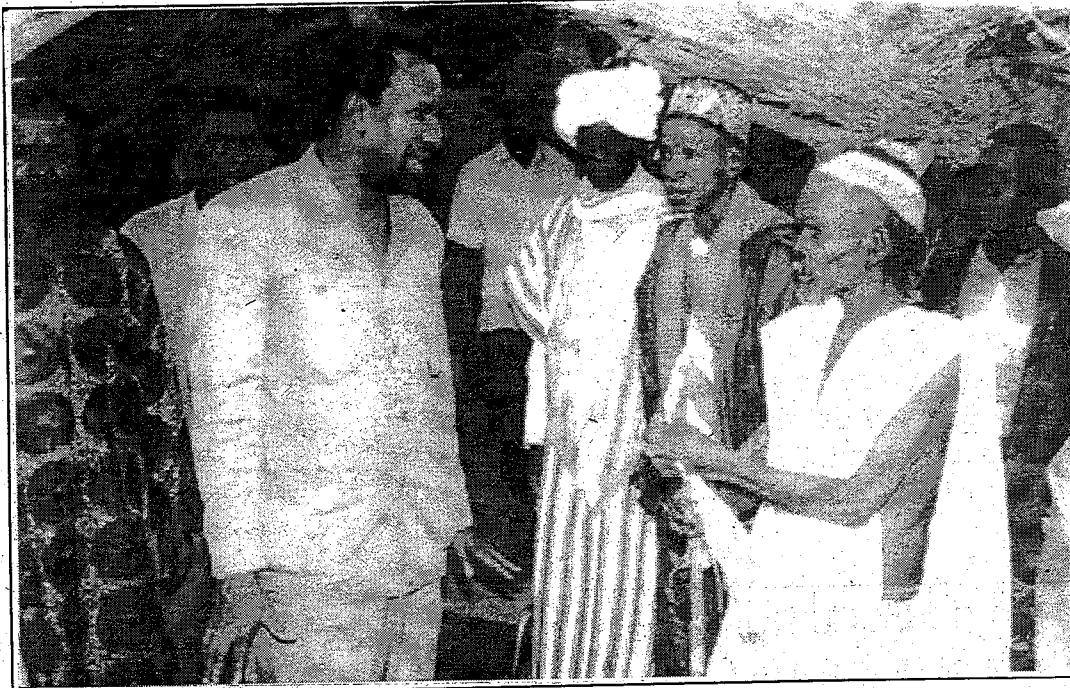
**Mamarijan Buware ka bo
Seriwala (Kolokani)**

Politikimogow bë ka jamanadenw yorɔ janya hɛrɛ ni lafiya la

Politikimogó minnu ye mögo kalannenw ye, olu kelen bë ka Mali bila bolo min kan sisan, o t'a jøboloye, o t'a wuliboloye, o t'a sigiboloye, o t'a dabolo ye.

U kelen bë ka Mali k'u yere damaw dɔrɔn sago n'u dungo ye, ka sɔrɔ Mali y'an bëe ka jamana, n'an bëe lajelen faso de ye. U kelen bë ka "bëejekow" ke "yerekow" ye, k'u ne tugun nɔgɔ kan, ka balan don politikikow bëe la, cogo bëe la, yorɔ bëe la, ani waati bëe la. N'o kera mögo kalannenw yere w ka politiki kecogo ye, o b'u negebo mögo la, ka politiki negebo mögo la, ka wote negebo bëe la, ka bëe dusumakasa, ka bëe salaya, ka masoro, bëe y'a faamuya sisan k'a to bɔra "politikiko" la, k'a ke "lajaabal" ye. Bëe y'a dɔn ko lajaaba ni jamana n'a lançɔ, k'a sègen, k'a laseginko, k'a ka netaa bali sira bëe kan, bawo, ni fentijnenenw ladilanni kokura wari bë sɔrɔ kókan juru la, hali n'o juru be mañumako sara, mögo minnu nin tor'a la, o sara te mögo si bolo, a te jskulu si bolo, diñe kono. Ni politiki bilara jamana dafirili kan i ko "jikankurum", a dafirili te fo politikimogow yerenw k'o bawo, ni mögo min ko k'i te kurun kun na, wali k'i t'a ju la, ni kurun cètigera, o tigi na y'a fan do la. O b'i n'a fo mori min ko diñe wulila, a te k'o mori yere k'o. Politiki mana bila natabaya, naniya juguya ni nengoya bolo kan, a laban ye bɔne ye. O bɔne mana bin mögo kan, u ka bin duguw kan, marabolow kono, kabin marabolow kan, jamana kono, ka bin duguw kan, marabolow kono, ka bin marabolow kan, jamana kono, o politiki kekuntetugun. Ni mögo tɔnolenw cayara yorɔ min na, k'o sababu ke politikiton nemogó min ye, o ka kan k'a yere lafiya, k'a senbo a kow bëe la bawo, politiki ma dabo nɔgɔn tɔnlo ni nɔgon lajaaba kanma. A dabora hère sɔrɔli de kanma, bën ni kotoñogontala, ani sɔrɔni lafiya kono. Politikimogow dun kelen bë ka jamanadenw yorɔ janya nin bëe la sisan.

N'a fɔra ko pariti politikiw sigikun ye

Jamanaden fanba bë min nini jamana nemaaw fe bi, o te do wëre ye hère ni lafiya k'o ani dun-ka-fa.

sɔrɔko, hèreko ni lafiyako ye; ko paritiw nemogow ma se ka bën, ka nɔgon faamuya k'olu lase jamanadenw ma, i b'a sɔr'a dɔw jolen bën sen min kan, o te bëe ka hère sɔrɔ sen ye, o y'u yere lawulisen de ye, ka tɔgonini sira min. O tɔgonini de sira kan, u b'u ne-tugu, nɔgo ni kɔnɔfinya kan, ka tijneni ke, ani janfa, senkɔromaceli, nkalon, nanbara, fo ka se yere ðonbaliya kumaw ma. N'o kera sa, jamanadenw bë kɔnɔfili. Ut'a dɔn tugun min ta ye tijn ye, min ta ye nkalon ye. U bë lagirin yan fe bi, sini bë lagirin fan wëre fe. Jama te lagirinfen ye nɔgo kan. Jama ye pariti politikiw kɔsemelan de ye. Jama niyɔrɔ ka kan ka las'a sigilen nana de ma, ka sɔr'a ma lagirin cogo si la. Jama lagirinni t'a bonyali n'a karamali ye. O y'a dɔgɔyali de ye. Jama jɔrɔrɔ ka bon dɔgɔyamali ma.

Opariti te diñe yorɔ, a bë fo kojama bë yorɔ min na, Ala ka hiñs bë yen de. Jama mana caya cogo o cogo, bëe b'i nidugomogó de nɔf. N'i ye mankan wulilen ye, kana jininkali ke, do de

hagara do ka jama hake n'a ka mandiya la jamanadenw fe, politikiko la. O nɔgɔnna walew de ye fadenya ni nengoya sinsin tɔnw ni nɔgɔn ce, ka sigikafø ni sigikakuma gesleya politikitonko sira kan. O walew de dun be se ka taa ni Mali ye diñe jamana hɔrɔnyalenw ka kunkɔrɔtakené kan.

A kera cogo o cogo, Mali polikiko b'a fadenyabolo min kan sisan, a te b'o bolo kancogowërla, mintesabalinilimaniya ye, ani sigikakuma ni kotoñogontala, fo ka se jekawale ma. A bë laban olu de ma, a diya n'a goya la. Hali ni mugu ni kisè tara, ka kële wuli, ka mögo faga, Ala mana minnu kisi, olu b'o de ke.

Jamana minnu ka fisni Mali ye, ani Mali ka fisni ni minnu ye, olu ta k'er'o cogo la bëe ne na. A bëe kënelen malobagatoy'utegde di nɔgon ma, kasɔro ka nimisa. Ni mögo min m'a ka wale ta ni Ala ye, fo k'a ta ni sitaanc ye, o tigi be laban ka nimisa, bawo, Ala t'a yere sɔsɔ abada. Mögo de b'u yere negen.

Amadou Gani Kante

Ofisi jyoti Malí kono

Sefawari binnen, sənəkəfənw ye da soro səngəko la. Nka, o ma ke həre ye Ofisi sənəkəlaw ma. Barisa tubabunəgo sərəbaliya bə k'u ka sərədakow segin ko ka masoro, sefawari binnen gəfərenəman y'i sinsin dunkafa de kan. O de kanma, Ofisi sənəkəlaw ma gəleya soro, u ka balo latəmeli là sannifeere nasiraw la. O dunkafa sabatili la, Ofisi baarada ye sənə taabolo numanw degeli ke, u ka sənəkəyərəw bəs lajəlen na ; n'o ye kərəsənni, kurucili, bəkaturu n'u ḥəgənnaw. ye. O de ye sərədakow yiriwali n'u jiidili waleyaw sabati Ofisi ka sənəkəyərəw la. O tun kəra wasakoba ye, o yoro sigibagaw ma.

Nka, san damadow téménen tijs
bangera, Ofisi baarada ye
gelyabaw soro, minnu y'a to, a ka
mogo caman bolobora baara la. Ode
koson, bolofara min tun be cikelaw
makonéménw ani tubabunogow ni
démewerew lase, obaarake law yera
mogo bilataw la. O de y'a to
tubabunogosoroli bilara kenyereyew
ka bolo kan. O waleya de kera
sababu ye, ka senefenw ani
tubabunogoke u damasugu ye, ni ka
da sigi u la.

Bi, tubabunogoko geleya de be
Ofisi senekelaw la, fo k'a ke
haminanko ye. Mun na?... Bawo,
duguyiriwatōn fanba bēe jyōrōw
dōgōyara jurudonni na dugudenw
na. O sababu te dōwēre ye
duguyiriwatōn ka nemaaw ka
dunkojuguya kō. O de y'a to, olu ka
senekelaw te nogō sōrōfō'n'u y'a san
sugula, da gelen na, "jebəwolo kan".

"Don ka bo, se be ce ye, nka don ka ta se te o ye" Tubabunogo dun songo ka ca. A dun feerekelaw be do far'a kan sanqa ni waati bee la.

Tubabunəgo bɔrə ye kilo 50 ye. N'i b'a fɛ tari 1 ka nɛ, i bɛ tubabunəgo bɔrə 7 de k'a la, walasa sənekəfənw ka sabati. Ayiwa, ni sənekəla min bolo dəsəra kənə sənata in na, a bɛ di dɔwərə ma. O de la, sənekəla caman b'a ka misidaba don da la, ka kənə sənətaw musakaw matarafa, u bolokɔrɔ.

Senekew tara - n - a cu - cu - cu

Kene senetako, tubabunogó söröliko, samiñe ñeli n'a ñebaliya, ni baarakeminenw jurusarali de be senefenw jaasi sannifeere waati la.

Barisa, malo sōngō binna juncōn
sugu la: ganbiyaka kilo 1 sōngō ye d
 $= 43$ ye, malo suguya tōw kilo ye 1 ye
 $d = 23$ ye. Tubabunōgō sōngō ka
gelen, binw boli ni ji bēe bē sara
sannifeere kelen kōfē : tari 1 bē
kōrōsiyēn $d = 4\,000$ minēbaaraw fē.
Baaranini 1 bē samiñē kurukaara
baara ke $d = 11\,000$, ka túgu du
musakaw la. Ninnu bēe lajelen de
b'a yira ko Ofisi maloseñelaw tara-u-
cōnju -ma.

Modibo Tarawele, n'o ye seneke minisiri ye, o de ye jemukan in lase Mali ka yeremahoronya sanyelema kunnafoniseben kono "ORTM" na (setanburukalo tile 22 don) A ko : seneke law be yerejinikel de la walasa, u kana silatunu.

Modibo Tarawele y'a dɔn, k'a dɔnnakari ko senekefən w feerelen tɛ senekelaw ka musakaw jɔyɔrɔ-fa. O dɛsɛyɔrɔ kelen de ye Ofisi senekelaw ka kelebejoli ye. Nka, minisiri ka kumakan ye jigisigi ye, min bɛ senekelaw kisi dimijugu ma. Nin jemu de bɛ gofereneman kɛ senekelaw jigi ye (nɛ jigintan tɛ sunsun).

"Bee lajelen ka do k'i versa ve. O

koro te yeresagoke ye"

Bee be ka tugu kenyereye min ko sisani, o te ka taa sira numan fe. (Nyerekun, Nyereta).

Boloyelema, jagokelaw ani bololabaarakelaw ni kenyereyew ka kan, ka lakodon jamana kono; halin'a y'a soro Mali te se ka senekelaw kisi fenw sanda ka damateme ma; ani ka sugu musakaw ta, i n'a fo Faransi jamana b'a ks cogo min na.

Jon de be ka senekelaw ani balosannaw ka nafaw gere njogon na?... olu ce ka gelén, wariko nata ni danabaliya dibi ye belebele ye, u ni njogon-ce. Nka, balosannaw de ye dugumafenw ye ko in na, olu de fana be Fangatigilamogowjalaki. Ninjemu in minena Nankuma Keyita da, n'o ye Ofisi baarada neemaaba ye, Zuleyekalo damine na (ko jamana wewrew malo kana don, ka şoro malo songo ma sigi). O kelebere ma se ka sabati barisa malo songo ka gelén Mali ka suguw la, ka teme Senegali ni Burukina-Faso ta kan.

Nin jamana fila in si te
maloseneyoro ye, ka teme Mali kan;
hali n'a y'a soro Ofisi b'an ka dunta
tila de sené san kono. Ofisi be geleya
de ce ma, ka d'a ka sorodakow kan.

Ni Ofisi ka sorodaw yiriwara ni k'ujidi, ni k'olu sabati, o be ke sababu ye, ka jagojukelaw ka nafaw bin.

Nin kuma in lasera
duguyiriwatōn wñemaaw de fë. O de
kanma, duguyiriwatōn wñ sago de ye
ka lafasabagaw sigi sen kan, minnu
be taa u kunko fõ, a ka kan ka men
yoro min na.

Nin jemukan in bora "Les ECHOS"
kunnafonisében boko do kono.
A bayélémania Bubakari kulibali fe

Negenni ye jogojugu ye, min be mogow tige noggon na

Sigjogonya wali jenogonya la, wale dōw be temen mogow ni noggon ce, mogow man kan ka tulon minnu na. A dōw ye jigitigelako ye min te ben mogos si ma. A dōw sonja te ban, kuma t'u mōne ma. Sonja ni mōne te kun mogosi la. Fen min dun te kun mogos la, mogos t'o k'i jenogon na, kuma t'i sigjogon ma. Negenni b'o walew la.

Negenni be denmisēn kunda cogo minna, a be mogokoroba kunda o cogo kelen de fana la. Fen min b'u ni noggon ce, o ye wale kologirinya ye. Ni mogos fila, wali jekulu fila benna ko min kan, n'o ma b'a sira fe, o ye jigitigelako ye. Owale kolo ka girin mogokoroba kunda, ka temen denmisēn kunda kan. A jigitigekow fana kolo ka girin ni noggon ye. O n'a taa o taa, jigitig te kun mogos si la. O la sa, ni ben kera ko min kan, n'o ma b'a sira fe, k'o sababu ke fen dōw ye, i ko ninen wali hakilibo, dese, degun, banacunnen ani ko balalen wərew, o ko "bobliya" sababu be faamuya. O kanma, a be fo ko ko balalen be ko dōgōdalen sa. Nka, ni ben kera ko min kan, n'o ma b'a sira fe, k'o sababu ke negenni ye, o de ye baasi ye. O te faamuya cogo si la. O de fana kanma, a be fo ko negenni kun te; ko tinefo de noggon te, bawo tine de be laban. Tine be mogow da noggon na. Negenni be mogow tige noggon na. A be mogow negebo noggon na. A be mogow bila noggon na. O bila noggonna dōw te dan soda la. A caman be laban kélé ni balawu ma, fo ka se kasaara ma. O misali ye negenni ye ko darmā dōw la, i ko wariko, ceko ni musoko, denko ni dugukoloko, baganko ni baarako ani magonfēnko caman wərew, balan man kan ka don minnu sōroli wali u nenaboli la, lahidi talen kō. Lahidu ka gelēn negenni ma.

O de b'a to mogokorobaw b'a fo ko lahitudiye ye yerebənbaliya ni hakilintanya ani maalakolonya de ye. A be mogos danbe b'i la; ka sutura

birifini b'i la, k'i bila lajabla ni maloya kene kan. O de koson, mogos ka kan, k'i yozjanya ala. Itse se ka fen mindi, wali ka fen min k'i mogojogon ye, i k'a jelen f'a tigi ye. O te maloyako ye. O te siranko ye. O ye tinefo de ye. O de ka fisā ni nkalontig ye. Ni mogos min jigi dalen b'i kan, n'i y'o bila tibitaba ni taanikasegin gansan na, kuma jelen te ka f'a ye, a laban jigi be kari, a hakili be tine, a miiri be janya, a be dōgoya a yere bolo. Ni mogos ser'o yorō la, a te numan ke tugun. O de be na ni kumajuguw ani walejuguw donni ye negennikow la.. Nin be la, negenni be kefen minnukunkan, olu deben negenni ke sebeko, wali tulonko ye. O de be negenni ke suguya fila ye. A folo ye dakoroboli ye, tulonkēnogonya siratig la. O be temen mogow be ni noggon ce, ka sōro baasi ma b'a la. O kuntaala man jan. O man jugu cogo o cogo, a man kan ka temen a danma kan. Negenni suguya filanan ye lajabali negenni ye. O de la, mogow t'u tilen noggon ye; u t'u jeya noggon ye; u b'u dōgo noggon na fo k'a ko ke negeboko yere ye. O de ka jugu negennina. O de te hōrōnya ye, ka masoro, a be fo ko "ni mogos bolo y'i don, i be bo; n'i sen y'i don, i be bo; nka n'i da y'i don, i te bo". O de be negennikela ke dalankolon ye, i ko mogos min dalakuma te b'a sira fe. Denmisennin minnu si b'a ta san naani fo k'u se kodon ma, olu be noggon negen fen minnu kun kan, o fenw ni mogokorobaw taw ka jan noggon na. Nka, n'u tor'a sira kan, talen nefé, a be k'u jogo ye. Negenni dun ye jogojugu ye, min be mogow tige noggon na.

Ni mogow tigera noggon na negenni siratig la, u te ke noggon fe bilen, u te je ko ma tugun, wa, ni mogos negennen ma hakilinuman sōro, a be kojugu ke negennikela la. O y'a sōra kotaara k'a bolo dan. O y'a sōra ko temenna a dōnyorō n'a ka faamuyali kan. O y'a sōra ser'a dan ma. Ni mogos negennen

ser'o yorō la, a dōw be dugu bila, ka t'u kunfe, a dōw be kélé ke, ka joginni ke, ka negennikela faga, wali k'u yere faga.

Negennikow misali ka ca kojugu. A be se ka dantig yorōn kelen. Mogos si te, dije kōnō n'o ma negen mogos were fe, hali tulon siratig la. Negennikow be temen sinankunw ni noggon ce; a be temen jenogonya ni filanmaw ni noggon ce; kuma te nimogomaw ma. O ko te baasilakow ye, ka masoro kélé te b'olu la. Nka, ni negenni temenna o yorōkan, fo ka se cēnēgen ni musonēgen ma, furujogonya wali kanujogonya siratig la, a be ke baasilako ye, ka masoro, kélé be b'a la. Negenni kélélama ye sitaaney. Cēkonimusoko temennen kō, negenniko minnu ye sitaanelakow ye, o ye denko, wariko, dugukoloko, baganko, baarako ani magonfēnko gelēnw.

Nimuso ye ce negen, k'a b'a fe furu, wali kanu na, k'o ce ka wari mince k'a dun, fo k'a bolo ban, taalen nefé, n'o furu, wali n'o kanu ma sira sōro, o ce masina t'omuso masina gansan to. Ni muso ye ce negen, k'o de ye kōnō d'a la, bawo a b'a fe ka furu o ce de ma, taalen nefé, n'a donna k'o den te ce den ye, o ce masina fana t'o muso masina gansan to. Ni negenni bora mogos ni noggon ce, k'u cēkow latemēn jelenya, ladiriya a ni hōrōnya kōnō, jenogonya be diya, ka masoro mogos te jigin mogos la, mogos te na tige mogos la. Daamu b'o de la.

Amadu GANI Kante

CMDT mogos minnu ye sebenni ke boko in kōnō
Madu Yusuf Sise
Dawuda N. Dawa
Adama Tarawele
Mamadu Jalo
Yusuf Jime Sidibe
Siyaka Jara
Nanpi Sanogo ani Drisa Jalo